

УДК 343.97:343.352

Віталій Святченко,*здобувач наукової лабораторії з проблем досудового розслідування
Національної академії внутрішніх справ*

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ДОСЛІДЖЕНЬ ПРОБЛЕМ ПРОТИДІЇ ПІДКУПУ ОСОБИ, ЯКА НАДАЄ ПУБЛІЧНІ ПОСЛУГИ

У статті вивчено стан наукової розробки проблем протидії злочинам у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Зроблено висновок, що проблематиці протидії підкупу особи, яка надає публічні послуги в Україні приділено недостатньо уваги. На основі результатів опитувань респондентів виокремлено пріоритетну тематику подальших наукових розроблень за різними аспектами цієї проблеми.

Ключові слова: стан, розроблення, підкуп, публічні послуги, протидія, злочини, корупція, удосконалення.

Постановка проблеми. Злочини за своєю суттю є протиправними діяннями. Вони посягають на звичний устрій життєдіяльності громадян і людей, усталений порядок функціонування окремих інституцій. Особливою суспільною небезпекою вирізняються й злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, адже вони характеризуються такими ознаками, як: продуманість і ретельна спланованість, комплексність, вчинення з використанням корумпованих зв'язків і фахівців в окремих галузях функціонування суспільних інститутів [1, с. 628].

Щодо таких злочинів останнім часом все більшої актуальності набуває проблема протидії підкупу особи, яка надає публічні послуги. Відповідно до ст. 368-4 КК України суб'єктом цього злочину є аудитор, нотаріус, оцінювач, експерт, арбітражний керуючий, приватний виконавець, незалежний посередник, член трудового арбітражу, третейський суддя, інша особа, яка здійснює професійну діяльність, пов'язану з наданням публічних послуг [2].

Про динаміку вчинення злочинів, передбачених ст. 368-4 КК України, свідчить офіційна статистика. Так, за даними Генеральної прокуратури України, упродовж 2014 р. обліковано 17 кримінальних правопорушень, пов'язаних з підкупом особи, яка надає публічні послуги (у 2015 р. – 27). Проте 2016 р. було зареєстровано 17 випадків таких протиправних діянь, у 2017 р. – 55 (69 %). Водночас за шість місяців 2018 р. обліковано 18 фактів підкупу осіб, які надають публічні послуги, що на 33 % більше, ніж за аналогічний період 2017 р. [3]. Утім офіційна статистика далеко не повною мірою відображає стан і динаміку

поширення злочинів цієї категорії через високий рівень їх латентності. Зрештою, статистичну інформацію починаючи з 2014 р. наведено без урахування показників щодо тимчасово окупованої території АРК, м. Севастополя й частини Донецької та Луганської областей [4, с. 43].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням теорії та практики розкриття, розслідування злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, та запобігання їм присвячені праці вітчизняних і зарубіжних учених, зокрема П. П. Андрушка, М. І. Ануфрієва, О. Ф. Бантишева, О. М. Бандурки, В. Є. Боднар, Д. А. Бондаренка, А. В. Галахова, О. Ф. Гіди, Є. В. Додіна, О. О. Дудорова, Т. С. Демедюк, А. Ф. Зелінського, В. Ф. Кириченка, М. І. Мельника, С. І. Ніколаюка, М. А. Погорецького, Г. В. Прокоповича, С. О. Павленка, О. І. Ромців, М. М. Семендя, О. Ю. Хабло, М. І. Хавронюка та інших.

Опубліковані праці склали вихідні науково-теоретичні основи дослідження автором вибраної теми, однак натепер залишаються не досить дослідженими питання протидії підкупу особи, яка надає публічні послуги.

Мета статті – здійснити аналіз стану наукових досліджень, присвячених вивченню оперативного-розшукових, криміналістичних, кримінологічних, кримінально-правових та адміністративних проблем протидії підкупу особи, яка надає публічні послуги.

У цьому контексті С. О. Павленко слушно зазначає [5, с. 107], що головною умовою будь-якого наукового дослідження є ґрунтовний аналіз наукового доробку вітчизняних та іноземних учених різних історичних

періодів. Такий аналіз дасть змогу з'ясувати найвагоміші з-поміж них, що стали теоретичним підґрунтям предмета дослідження, з одного боку, й акцентувати на проблемних аспектах, що залишилися поза межами дослідження попередників, у контексті соціально-економічних, політичних, нормативно-правових, кримінологічних та інших чинників – з іншого [5, с. 107].

Виклад основного матеріалу. Передусім розглянемо комплексні монографічні дослідження, присвячені окремим аспектам розкриття та розслідування підкупу особи, яка надає публічні послуги. Вагомий внесок у дослідження цієї проблеми зробили: С.О. Павленко («Документування оперативними підрозділами одержання неправомірної вигоди службовими особами, які займають відповідальне становище» (2014), Ю.П. Заблоцький («Виявлення та розслідування одержання службовою особою неправомірної вигоди» (2015), Д.А. Бондаренко («Розслідування зловживань владою або службовим становищем та перевищень влади або службових повноважень (криміналістична характеристика та початковий етап розслідування)» (2008) [6].

Особливої уваги заслуговує дослідження О.І. Ромціві на тему «Особливості подолання протидії під час розслідування злочинів у сфері службової діяльності» (2016), в якому автором напрацьовано низку пропозицій щодо змін і доповнень до чинних нормативно-правових актів, спрямованих на підвищення ефективності процесу подолання протидії під час розслідування злочинів у сфері службової діяльності. Удосконалено пропозиції щодо поліпшення правового забезпечення подолання протидії під час розслідування злочинів у сфері службової діяльності шляхом внесення змін і доповнень до КПК України, Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [7].

Важливим також є дисертаційне дослідження О.В. Пчеліної на тему «Теоретичні засади формування та реалізації методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності» (2017 р.). У роботі з позицій криміналістичної доктрини виокремлено ознаки службової діяльності та обґрунтовано доцільність її розгляду як своєрідної сфери реалізації службовими особами відповідно до норм правового регулювання своїх повноважень з метою забезпечення правильного функціонування державного апарату й апарату органів місцевого самоврядування, громадських об'єднань, підприємств, установ або організацій незалежно від форм власності. Також запропоновано криміналістичну класифікацію злочинів у сфері службової діяльності залежно від сфери виникнення

відносин, на які посягають злочини; галузевої специфіки; суб'єкта, на інтереси якого посягають конкретні злочинні діяння; різновиду служби; форми вини; предмета посягання; злочинної мети; характеристики особи злочинця; способів реалізації злочинного задуму; масштабу злочинної діяльності; розкрито зміст елементів криміналістичної характеристики злочинів у сфері службової діяльності, зокрема особи злочинця, способів і злочинних технологій у сфері службової діяльності, предмета посягання, обстановки вчинення злочинів, типових слідів [8].

Розглянемо дослідження, присвячені окремим кримінально-правовим та кримінологічним аспектам підкупу особи, яка надає публічні послуги.

Значний інтерес для висвітлення досліджуваної проблеми становить дисертація О.В. Шемякіна на тему «Протидія і запобігання корупційним злочинам у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» (2013) [9]. Дисертація присвячена комплексному кримінологічному дослідженню корупційних злочинів у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, у ній наводиться кримінологічна характеристика злочинів і осіб, які їх скоїли, аналізуються фактори, що їх детермінують, запропоновано шляхи вдосконалення протидії та запобігання.

На особливу увагу заслуговує дисертаційне дослідження В.Я. Цитряка «Підкуп у сфері публічної службової діяльності: кримінологічне дослідження» (2014). Дисертація є першим в українській кримінологічній науці монографічним дослідженням, у якому розкривається кримінологічна сутність підкупу як інституціолізованої форми корупційних практик в умовах сучасної трансформації сфери службової діяльності та реформування антикорупційного законодавства. Науковою новизною відзначаються такі положення:

у перше:

– обґрунтовано концепцію підкупу у сфері публічної службової діяльності як інституціолізованої форми корупційних відносин, що становить складну самовідтворюючу систему, функціонування якої забезпечується за рахунок структурних, тривалих та розгалужених зв'язків, які опосередковують незаконну купівлю/продаж послуг службових осіб публічної сфери;

– досліджено соціально-психологічні основи та кримінологічне значення взаємодії учасників підкупу у сфері публічної службової діяльності, заснованої на готовності до корупційної поведінки та різнопорядкових, але корелюючих мотивах;

– виявлено й проаналізовано активну роль вигодонадавача в механізмі підкупу у сфері публічної службової діяльності, що проявляється в ініціюванні створення корупційних ситуацій та забезпеченні стійкого розвитку корупційних відносин;

– сформульовано визначення та охарактеризовано інфраструктуру підкупу у сфері публічної службової діяльності, що являє собою систему «кадрових», організаційно-допоміжних та ідеологічних ресурсів, які опосередковують незаконну купівлю/продаж послуг службових осіб публічної сфери, забезпечують функціональність та сприяють інституціалізації підкупу;

– запропоновано впровадження моніторингу корупційних ризиків на державному рівні, які поряд із факторами підкупу у сфері публічної службової діяльності мають самостійне детермінуюче значення і несуть у собі змістовне навантаження потенційної (стимулюючої) реалізації відносин підкупу;

– обґрунтовано необхідність доповнення Кримінального кодексу України статтею 375-1, яка передбачала б самостійну відповідальність за активний підкуп судді (суддів) [10].

Важливим теоретичним доробком вважається робота М.В. Саламатової на тему «Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері нотаріальної діяльності» (2015 р.). Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що дисертація є самостійним комплексним дослідженням, у якому на монографічному рівні здійснено кримінологічну характеристику злочинності у сфері нотаріальної діяльності та запропоновано заходи запобігання їй. За результатами дослідження висунуто низку нових у концептуальному плані та важливих для практики положень, які винесені на захист, а саме вперше:

– розглянуто злочинність у сфері нотаріальної діяльності як окремий самостійний об'єкт кримінологічного дослідження, що характеризується власною природою, показниками та тенденціями, причинами й умовами, особистістю злочинця та потребує власних заходів запобігання злочинам у цій сфері;

– охарактеризовано стан злочинності у сфері нотаріальної діяльності в Україні, визначено її рівень, динаміку та структуру; констатовано, що більша частина злочинності цього виду є абсолютно прихованою внаслідок дії факторів, що цьому сприяють (наявність інституту нотаріальної таємниці, «клановість» та «закритість» у нотаріальному середовищі, відсутність дієвих механізмів державного та громадського контролю за нотаріальною діяльністю);

– виокремлено особливості особистісних рис представників нотаріальної професії, які вдаються до протиправних дій, та надано кримінологічний портрет такого нотаріуса [11].

Доцільно проаналізувати дисертаційне дослідження М.В. Рябченко на тему «Кримінально-правова охорона професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» (2016 р.). У контексті нашого дослідження варті уваги такі положення роботи:

– розглянуто професійний статус осіб, які надають публічні послуги, крізь призму їхньої компетенції, що передбачає встановлення моменту її початку та припинення. Протягом цього часу особа наділена певним колом повноважень відповідно до законодавства України, що забезпечують її здатність вступати у правовідносини з метою реалізації покладених на неї завдань та функцій, наповнювати конкретним змістом повноваження з надання публічних послуг. Виникнення та припинення компетенції особи, яка здійснює професійну діяльність із надання публічних послуг, необхідно пов'язувати з певними юридичними фактами, які породжують виникнення або припинення її повноважень;

– визначено необхідність передбачити кримінальну відповідальність за «активний» та «пасивний» підкуп особи, яка здійснює професійну діяльність із надання публічних послуг, в окремих статтях Особливої частини КК України (ст. 368-4 «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної переваги особою, яка надає публічні послуги» та ст. 369-4 «Підкуп особи, яка надає публічні послуги»); сформульовано редакцію цих статей;

– запропоновано передбачити у Розділі XVII Особливої частини КК України кримінальну відповідальність за підроблення документів особою, яка здійснює професійну діяльність із надання публічних послуг, оскільки таке діяння посягає на порядок суспільних відносин, що охороняється нормами цього розділу;

Також автором розроблено Пояснювальну записку до проекту Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів щодо відповідальності службових осіб та осіб, які здійснюють професійну діяльність з надання публічних послуг». Метою прийняття Закону є вдосконалення кримінального законодавства України в частині кримінальної відповідальності службових осіб та осіб, які здійснюють професійну діяльність із надання публічних послуг [12].

Важливим також є дисертаційне дослідження І.М. Ясін на тему «Кримінально-правова кваліфікація незаконного збагачення»

ня за законодавством України» (2017 р.), у якому обґрунтовується низка концептуальних у теоретичному й практичному плані та важливих для теорії й практики понять, положень і висновків, одержаних особисто автором. Зокрема, з'ясовано стан розробки проблеми кримінальної відповідальності за незаконне збагачення, в тому числі кримінально-правової кваліфікації цього злочину; проаналізовано підстави встановлення та існування в Україні кримінальної відповідальності за незаконне збагачення як ключової передумови для вирішення питань кримінально-правової кваліфікації саме цього злочину; здійснено аналіз об'єктивних і суб'єктивних ознак складу злочину «Незаконне збагачення» як юридичної підстави кримінально-правової кваліфікації відповідного злочину та виведено формулювання законодавчої моделі кримінально караного незаконного збагачення, оптимальне з точки зору її придатності для правильної кримінально-правової кваліфікації [13].

Також заслуговує на увагу праця О.С. Бондаренко на тему «Предмет злочинів у сфері службової діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» (2016 р.), у якій автором розкрито методологічні засади дослідження предмета злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; вивчено історико-теоретичні засади дослідження предмета злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; розроблено класифікацію предмета злочинів, відповідальність за вчинення яких передбачена розділом XVII Особливої частини КК України; досліджено зарубіжний досвід правового регулювання предмета злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; охарактеризовано юридичний зміст неправомірної вигоди як предмета злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг; розроблено пропозиції, спрямовані на вдосконалення предмета злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, тощо [14].

Дисертація М.Б. Желік на тему «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди: кримінально-правова характеристика» (2018 р.) присвячена кримінально-правовій характеристиці прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди. У результаті виконаної роботи отримано певні науково-теоретичні результати, які мають значення не лише для

науки, а і для діяльності правозастосовних органів, а також для вдосконалення відповідних положень чинного кримінального законодавства України [15].

Розглянемо дослідження, присвячені адміністративно-правовим аспектам підкупу особи, яка надає публічні послуги.

У зв'язку з цим доцільно проаналізувати монографічне дослідження Д.В. Гудкова на тему «Адміністративно-правові засоби запобігання і протидії корупції» (2018) [16], в якому вченим ґрунтовно досліджено проблеми практичного застосування адміністративно-правових засобів запобігання корупції, неузгодженості між нормами чинного законодавства, що створюють правові колізії у сфері запобігання корупції; розглянуто механізм притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, та визначено проблеми виявлення, фіксації таких правопорушень, а також притягнення до відповідальності винних осіб.

Крім того, звернемо увагу на дисертаційне дослідження С.О. Конєва «Звільнення з публічної служби як захід запобігання корупції» (2018) [17]. Дисертація є одним із перших комплексних наукових досліджень, присвячених визначенню сутності звільнення з публічної служби як заходу запобігання корупції.

Становить цінність для нашої роботи і дослідження Т.С. Курило на тему «Адміністративно-правові засади протидії корупції у сфері здійснення нотаріальної діяльності в Україні» (2017 р.). Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що за своїм характером і змістом дисертація є першим у вітчизняній адміністративно-правовій науці комплексним монографічним дослідженням, у якому з урахуванням положень чинного законодавства та правозастосовної практики здійснено системний аналіз адміністративно-правових засад протидії корупції у сфері здійснення нотаріальної діяльності в Україні, визначено їх недоліки, а також обґрунтовано шляхи їх усунення. Безпосередній внесок у наукову розробку адміністративно-правового механізму протидії корупції в нотаріаті полягає в обґрунтуванні концептуальних положень, висновків та пропозицій, що характеризуються науковою новизною і мають важливе теоретичне та практичне значення [18].

Значний інтерес для висвітлення досліджуваної проблеми становить дисертація О.П. Мусієнка на тему «Адміністративно-правові заходи запобігання та протидії корупції в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування в Україні» (2017 р.).

Дисертація присвячена комплексному дослідженню питань адміністративно-правових заходів запобігання і протидії корупції в органах виконавчої влади та органах місцевого самоврядування на сучасному етапі розбудови Української держави, окреслено проблеми, що виникають у цій сфері, та сформульовано відповідні наукові положення і рекомендації для їх вирішення. Зокрема, обґрунтовано необхідність надати право профільним громадським організаціям, до статутної діяльності яких віднесені питання запобігання і протидії корупції, делегувати представників до складу громадських рад при Національному агентстві з питань запобігання корупції в Україні та Національному антикорупційному бюро України; доведено доцільність виокремлення в структурі Національного антикорупційного бюро України (його управліннях на місцях) підрозділів (груп фахівців) з функціями перевірки інформації, що подається викривачами, забезпечення захисту їх конфіденційності і (за певних умов) анонімності; аргументовано положення щодо надання детективам Національного антикорупційного бюро України права приймати рішення про застосування заходів безпеки до викривачів та інших осіб, які потребують захисту у зв'язку з антикорупційними розслідуваннями [19].

У науковій праці Т.М. Міщенко «Адміністративно-правове забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками» (2017 р.) визначено сучасний стан адміністративно-правового забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками; встановленні особливості її адміністративно-правової характеристики, коло суб'єктів та адміністративно-правових заходів боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками; обґрунтовано шляхи удосконалення адміністративно-правового забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками [20].

Також варто згадати низку наукових статей фахівців у галузі криміналістики, оперативно-розшукової діяльності, кримінального права, кримінології та юридичної психології, які стосуються проблематики нашого дослідження. Наприклад, це розробки О.В. Шемякін «Деякі питання притягнення до кримінальної відповідальності за підкуп особи, яка надає публічні послуги» (2012) [21], С.О. Павленка «Деякі особливості протидії хабарництву, вчиненому службовими особами, які займають відповідальне становище»

(2012) [22], В.Г. Севрука «Світовий досвід запобігання та протидії корупції: інтеграція України до ЄС» (2014) [23], А.В. Шевчишена «Стан наукових досліджень проблем доказування у кримінальних провадженнях про корупційні злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» (2015) [24], Ю. Чернеги «Підкуп як родове поняття у кримінальному праві України» (2016) [25], О.П. Горпинюк «Деякі шляхи вдосконалення кримінально-правових норм про корупційні злочини та інші посягання, пов'язані зі службовим зловживанням» (2016) [26], Д.Г. Михайленко «Загальні властивості злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» (2017) [27], О.О. Дудоров «Кримінально-правові аспекти незаконного збагачення (погляд теоретика в очікуванні судової практики)» (2017) [28], І.С. Ковальова «Об'єкт як елемент складу злочину підкупу працівника підприємства, установи чи організації» (2018) [29], О.С. Перешивко «Неправомірна вигода як предмет підкупу особи, яка надає публічні послуги» (2018) [30], Р.О. Ніколаєнко «Надання публічних послуг як системоутворюючий елемент конструкції ст. 365-2 Кримінального кодексу України» [31].

Грунтовною є публікація В.Г. Севрука «Корупційний аспект діяльності організованих груп і злочинних організацій, сформованих на етнічній основі» (2010). У цій статті вченим зроблено висновок, що сучасні організовані злочинні угруповання тісно пов'язані корупційними зв'язками з особами у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Саме корупція забезпечує імунітет цих груп від соціального та правового контролю та створює сприятливі умови для їхньої злочинної діяльності шляхом підкупу, одержання неправомірної вигоди, а також протидії цілеспрямованій діяльності правоохоронних органів і контррозвідувальним заходам у власному середовищі [32, с. 323].

Серед іноземних досліджень заслуговують на увагу такі: М. Хванг та К. Лім «Корупція в арбітражі – закон і реальність» (2011) [33], Д. Хол «Корупція та публічні послуги» (2012) [34], Л. Йогансен, К. Хільмер Педерсен, М. Ваді, Е. Рейно, М. Шод «Корупція в приватному секторі» (2016) [35].

Окремої уваги заслуговує дослідження Ф. Гууев та В. Руджеро «Корупція і організована злочинність у Європі: нелегальні партнери» (2012) [36], у якому розглядаються окремі проблемні питання запобігання підкупу осіб, які надають публічні послуги. Осо-

бливо наголошується на підкупі нотаріусів організованою злочинністю з метою вчинення шахрайських схем у сфері нерухомості.

Висновки

Узагальнюючи науковий доробок вітчизняних вчених, які комплексно досліджували різні аспекти протидії злочинам у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, слід констатувати, що проблемі протидії підкупу особи, яка надає публічні послуги, в Україні приділено замало уваги.

Як слушно зазначає з цього приводу В.Я. Цитряк [10, с. 2], «наукова актуальність та практична значимість дослідження підкупу у сфері публічної службової діяльності набуває особливої гостроти у світлі сучасної антикорупційної політики та необхідності реформування й гармонізації законодавства з міжнародними стандартами криміналізації корупції». Є нагальна потреба в узагальненні практичного досвіду протидії зазначеному явищу державними органами та громадськими інститутами, аналізі результатів використання зарубіжного законодавства та відповідних міжнародно-правових актів [10, с. 2].

За результатами опитування респондентів виокремлено пріоритетну тематику подальших наукових розвідок у досліджуваній сфері. Зокрема, першочергового наукового опрацювання потребує вивчення міжнародно-правових засад та зарубіжного досвіду підкупу особи, яка надає публічні послуги (83 %), розроблення алгоритмів (програм дій) оперативних працівників з виявлення інформації (ознак) щодо підкупу особи, яка надає публічні послуги (76), розроблення пропозицій та рекомендацій щодо вдосконалення тактики проведення негласних слідчих (розшукових) дій під час розслідування злочинів щодо підкупу особи, яка надає публічні послуги (73 %).

Список використаних джерел:

1. Пчеліна О.В. Протидія розслідуванню злочинів у сфері службової діяльності та шляхи її подолання. Молодий вчений. 2016. № 4 (3). С. 628–632.
2. Кримінальний кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2001. № 25–26. Ст. 131.
3. Генеральна прокуратура України / офіційний сайт. URL: <https://www.gp.gov.ua/>
4. Павленко С. О. Тактика протидії торгівлі людьми органами Національної поліції України: вітчизняний та зарубіжний досвід. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія «Юридичні науки». 2018. № 5(10). С. 41–55. URL: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2018-5-4020>.
5. Павленко С. О. Аналіз сучасного стану наукових досліджень проблем оперативно-розшукової тактики. Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ. 2018. № 2 (107). С. 105–122. URL: <http://ojs.naiu.kiev.ua/index.php/scientbul/article/view/856/864>.
6. Бондаренко Д. А. Розслідування зловживань владою або службовим становищем та перевищень влади або службових повноважень (криміналістична характеристика та початковий етап розслідування) : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Запоріжжя, 2008. 18 с.
7. Ромців О.І. Особливості подолання протидії під час розслідування злочинів у сфері службової діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Львів, 2016. 20 с.
8. Пчеліна О.В. Теоретичні засади формування та реалізації методики розслідування злочинів у сфері службової діяльності: автореф. дис. ... док. юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2017. 44 с.
9. Шемякін О.В. Протидія і запобігання корупційним злочинам у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2013. 44 с.
10. Цитряк В.Я. Підкуп у сфері публічної службової діяльності: кримінологічне дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08. Одеса, 2014. 22 с.
11. Саламатова М.В. Кримінологічна характеристика та запобігання злочинам у сфері нотаріальної діяльності: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Запоріжжя, 2015. 20 с.
12. Рябенко М.В. Кримінально-правова охорона професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2016. 20 с.
13. Ясінь І.М. Кримінально-правова кваліфікація незаконного збагачення за законодавством України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2017. 20 с.
14. Бондаренко О.С. Предмет злочинів у сфері службової діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. К., 2016. 20 с.
15. Желік М.Б. «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди: кримінально-правова характеристика»: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2018. 20 с.
16. Гудков Д.В. Адміністративно-правові засоби запобігання і протидії корупції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2018. 20 с.
17. Конєва С.О. Звільнення з публічної служби як захід запобігання корупції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Запоріжжя., 2018. 20 с.
18. Курило Т.С. Адміністративно-правові засади протидії корупції в сфері здійснення нотаріальної діяльності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2017. 20 с.
19. Мусієнко О.П. Адміністративно-правові заходи запобігання та протидії корупції в органах виконавчої влади і місцевого самоврядування в

Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. К., 2017. 20 с.

20. Міщенко Т.М. Адміністративно-правове забезпечення організації боротьби з організованою злочинністю, що супроводжується корупційними зв'язками : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Суми, 2017. 20 с.

21. Шемякін О.В. Деякі питання притягнення до кримінальної відповідальності за підкуп особи, яка надає публічні послуги. Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка. 2012. № 2. С. 268–275.

22. Павленко С. О. Деякі особливості протидії хабарництву, вчиненому службовими особами, які займають відповідальне становище. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика) : наук.-практ. журн. 2013. № 2 (30). С. 279–288.

23. Севрук В. Г. Світовий досвід запобігання та протидії корупції: інтеграція України до ЄС. Використання спеціальних знань під час розслідування корупційних правопорушень : матеріали круглого столу (Київ, 20 листопада 2014 р.). Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2014. С. 84–88.

24. Шевчишен А.В. Стан наукових досліджень проблем доказування у кримінальних провадженнях про корупційні злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Вісник кримінального судочинства. 2015. № 4. С. 108–114.

25. Чернега Ю. Підкуп як родове поняття у кримінальному праві України. Підприємництво, господарство і право. 2016. № 8. С. 144–149.

26. Горпинюк О.П. Деякі шляхи вдосконалення кримінально-правових норм про корупційні злочини та інші посягання, пов'язані зі службовим зловживанням. Науковий вісник. 2016. № 2. С. 275–282.

27. Михайленко Д. Г. Загальні властивості злочинів у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг. Сучасне кримінальне право України: наукові нариси : монографія / за ред. Н. А. Мирошніченко, Є. Л. Стрельцова; передмова С. В. Ківалова. Одеса: Юридична література, 2017. С. 378–400.

28. Дудоров О.О. Кримінально-правові аспекти незаконного збагачення (погляд теоретика в очікуванні судової практики). Юридичний науковий електронний журнал. 2017. № 1. С. 129–142.

29. Ковальов І.С. Об'єкт як елемент складу злочину підкупу працівника підприємства, установи чи організації. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 1. С. 173–176.

30. Перешивко О.С. Неправомірна вигода як предмет підкупу особи, яка надає публічні послуги. Юридичний науковий електронний журнал. 2018. № 1. С. 184–187.

31. Ніколаєнко Р.О. Неправомірна вигода як предмет підкупу особи, яка надає публічні послуги. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія «Юридичні науки». 2018. № 5. Том 29 (68). С. 99–101.

32. Севрук В.Г. Корупційний аспект діяльності організованих груп і злочинних організацій, сформованих на етнічній основі. Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі: матеріали II Міжнар. наук.–практ. конф. (Київ, 8 грудня 2017 р.) / редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. С. 321–324.

33. Hwang, M& Lim, K. 2011. Corruption in Arbitration – Law and Reality. Paper presented at the Singapore Management University. Singapore, 2011. URL: http://www.arbitrationcca.org/media/0/13261720320840/corruption_in_arbitration_paper_draft_2_48.pdf.

34. Corruption and public services. D. Hall. November 2012 Public Services International Research Unit (PSIRU). URL: www.psiru.org.

35. Private-to-Private Corruption. A survey on Danish and Estonian business environment (2016) L. Johannsen, K. Hilmer Pedersen, M. Vadi, A. Reino M. Sööt. URL: https://www.korrupsioon.ee/sites/www.korrupsioon.ee/files/elfinder/dokumentid/private-to-private_corruption_final_report_2.pdf.

36. Corruption and Organized Crime in Europe: Illegal Partnerships. P. Gounev and V. Ruggiero. URL: <https://books.google.com.ua/books?isbn=0415693624>.

В статтє изучено состояние научной разработки проблем противодействия преступлениям в сфере служебной деятельности и профессиональной деятельности, связанной с предоставлением публичных услуг. Сделан вывод о том, что проблематике противодействия подкупа лица, которое предоставляет публичные услуги, в Украине уделено недостаточно внимания. На основе результатов опросов респондентов выделена приоритетная тематика дальнейших научных разработок по различным аспектам этой проблемы.

Ключевые слова: состояние, разработки, подкуп, публичные услуги, противодействие, преступления, коррупция, совершенствование.

The article examines the state of scientific development of the problems of countering crimes in the sphere of professional activity and professional activities related to the provision of public services. It is concluded that the issue of countering bribery of a person who provides public services in Ukraine is not paid enough attention. Based on the results of surveys, respondents identified priority topics for further scientific research on various aspects of this problem.

Key words: state, development, bribery, public services, counteraction, crimes, corruption, improvement.